
In de derde afdeling zijn opiniërende stukken opgenomen. Hierin worden actuele kerkelijke kwesties aan de orde gesteld. Ze zijn populariserend en vaak polemisch van toon. Soms gebruikte Voolstra de stijlfiguur van een interview (met Menno Simons; voor deze bundel geselecteerd) en ook schreef hij in het *Algemeen Doopgezind Weekblad* onder het pseudoniem Menno Koster cursiefjes, waarvan er ook in deze rubriek een is opgenomen. Hoewel de onderwerpen uiteenlopen komt in alle het appel aan de doopsgezinde broederschap naar voren: geef aan wat en wie je bent. Bezin je op je het menniste gedachtegoed.

Voolstra was een trouw gemeentelid en bezielde predikant. Zes preken en meditaties vormen de laatste rubriek van deze bundel. De bezorgers beseffen dat juist deze rubriek lacunes vertoont; de gelegenheid ontbrak om alle korte bijdragen te verzamelen. De bundel bevat verder nog een bibliografie van publicaties van en over Sjouke Voolstra.

Het doel van de bezorgers met deze bundel – ik gaf het hierboven al aan – is de bewogen wetenschapper Voolstra te eren en (een deel van) zijn werk beschikbaar te stellen voor vrienden, leerlingen en de volgende generaties. Zijn zij in hun opzet geslaagd? Wat de keuze van de bijdragen betreft zeker wel en dat geldt met name voor de eerste twee rubrieken. De lezer krijgt hier een goede indruk van deskundige en trefzekere wijze waarop Voolstra vragen stelde en beantwoordde. Hoewel de bijdragen in de twee andere rubrieken ook inzicht geven in het gedachtegoed en de preoccupaties van Voolstra, wil ik mij vooral richten op de wetenschappelijke bijdragen om de vraag te beantwoorden of de bezorgers ook de tweede doelstelling (beschikbaarstelling van geestelijk erfgoed) hebben gerealiseerd. Ik aarzel om die vraag bevestigend te beantwoorden. Dan gaat het mij niet om de kwaliteit van de gekozen artikelen – die is, dat heb ik hiervoor al aangegeven, uitstekend –, maar om het belang ervan voor de doelgroep(en). De bezorgers noemen, zoals gezegd, vrienden, leerlingen – en niet zonder enige pretentie – volgende generaties. Laten we ons tot de eerste twee categorieën beperken. Daartoe, zo mag worden aangenomen, behoren velen die al bekend zijn met de bronnen waaruit de bezorgers hebben geput (bundels en periodieken als *Doopgezinde Bijdragen*, *Algemeen Doopsgezind Weekblad*) en met de

artikelen die daaruit voor deze bundel geselecteerd. Het gaat hier immers om vrij gemakkelijk toegankelijke publicaties die in de afgelopen 20/25 jaar zijn verschenen. Zijn zij de doelgroep? Naar mijn mening zal de bundel voor hen de bundel vooral herkenning zijn. Voor anderen echter en dan doel ik op degenen die voor het eerst of nader kennis maken met het gedachtegoed van Voolstra is deze publicatie een uitstekende inleiding dan wel een verdieping. –

¶ Hans van der Wal, *Een aanvechtbare en onzekere situatie. De Hervormde Kerk en Nieuw-Guinea 1949 -1962*, Hilversum, Uitgeverij Verloren 2006, 383 pag. ISBN 90 6550 905 4, € 29,00.

¶ Jan Sloot

De titel van deze studie, een dissertatie aan de Theologische Universiteit van de Protestantse Kerk in Nederland te Kampen, is een citaat uit de oproep van de Synode der Nederlandse Hervormde Kerk over de 'Nieuw-Guinea-kwestie'. Dat is ook het kernstuk van deze studie: de houding van de Nederlandse Hervormde Kerk in de Nieuw-Guinea kwestie. Na een korte behandeling van de voor geschiedenis van het conflict tussen Nederland en de nieuwe Indonesische republiek, dat resulteerde in de soevereiniteitsoverdracht in 1949, waarbij Nieuw-Guinea 'voorlopig' buiten de overdracht gelaten werd komt in deel A de ontwikkeling binnen de Nederlandse Hervormde Kerk en de daar gegroeide visie op de publieke taak van de Kerk aan bod. In Deel B wordt het kernthema besproken: de 'Oproep van de Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk tot bezinning op de verantwoordelijkheid van het Nederlandse volk inzake de vraagstukken rondom Nieuw-Guinea' van 27 juni 1956. Het was een moedige brief in een periode waarin over deze kwestie geen debat meer mogelijk leek. Maar gebrek aan timing en goede voorlichting maakten dat de *Oproep* haar doel voorbij leek te schieten. De titel van dit boek verwijst naar de centrale stelling van de *Oproep*: de aanspraak van Nederland is *aanvechtbaar*, en de toekomst is *zeer onzeker*. De *Oproep* heeft een geweldige (vooral negatieve) reactie veroorzaakt, niet enkel in de kerk zelf, maar ook in de politiek; niet enkel in Nederland maar ook bij de zendelin-